

Løgmaður á fundi í Keypmannahavn

Uttanlandsskuldin er vorðin ein psykosa

Fólk hava start seg blind uppá uttanlandsskuldina. Hon liggur sum ein tung dýna yvir dagliga politiska arbeiðinum. Men veruleikin er, at skuldin ikki er nakar trupulleiki í dag

Í sambandi við at Marita Petersen skuldi til Aalborg at halda røðu grundlógardagin, skipaðu MFS og Føroyahúsið fyrri almennum fundi við lögmanni í Keypmannahavn fríggjakvöldið.

Nógvir av teimum spurningum, settir vóru lögmanni á fundinum, snúðu seg um uttanlandsskuldina: Er yvirhøvur gjørligt at rinda hana aftur? Ber tað til at fáa samfelagið aftur á rættikjøl við so stóran skuldburð?

Løgmaður helt tað vera náttúrligt at hesin spurningur lá frammarlaga – skuldin er jú ovurstór. Men hon helt tað vera sera óheppið, at politiska kjakið í Føroyum er so merkt av ræðsluni fyrri, at

vit ikki klára at rinda skuldina aftur.

– Avtalurnar, vit hava gjørt við donsku stjórnina, bera í sær, at staturin rindar alla ta skuld, sum fellur til gjaldingar komandi fimm árin. Hesi fimm árin eru eitt skotbrá, vit kunnu og eiga at nýta til menning av samfelagnum, vinnuliga og politiskt, segði hon.

– Men hóast avtalurnar gera, at skuldin ikki er nakar stórus trupulleiki í løtuni, so verður konstant fókuserað uppá hana. Hon er blivin sum ein dýna, sum vil kveða trúna uppá, at nakað sum helst ber til. Tað er sum ein psykosa.

Marita helt at hetta ger, at

vit ikki í fullan mun fáa nýtt tann møguleika – tað skotbrá – sum avtalurnar við stjórnina geva. Og hugsanin við avtalunum var nettupp at geva føroyska samfelagnum møguleika fyrri at menna seg, uttan at noyðast at hugsa um skuldina.

Føroyar skulu ikki hanga uppá alt...

Umframt menning av føroyska samfelagnum, helt Marita Petersen at hesi fimm árin skulu nýtast til tingingar við stjórnina, har vit royna at fáa hana at ganga við til heilt at yvirtaka ein part av skuldini.

– Tað er órímligt, at føroyski skattgjaldarin er kom-

in at hanga uppá alla hesa skuldina. Tí eiga vit at royna at fáa gjørt nýggjar avtalur, sum kunnu lætta um byrðuna hjá føroyska samfelagnum, helt hon.

... men tað skal staturin heldur ikki

Tað hevur verið ført fram – serliga av Lise Lyck – at av tí at bankarnir sambært heimastýrislógini ikki hoyra undir heimastýrið men undir statin, so er tað eisini staturin, sum skal rinda fyrri at bjarga teimum. Og altso ikki heimastýrið, sum tað jú gjørdist.

Men hesum sjónarmiði er Marita Petersen ikki samd í.

– Um danski staturin einsamallur skuldi tikið um endan, so eri eg vís í, at vit høvdu mist alt okkara sjálvstýri. Treytin fyrri hesi loysn hevði verið, at Løgtingið varð sett heilt til viks, og danir høvdu yvirtikið leiðsluna av samfelagnum. Og tað haldi eg hevði verið ein

alt ov høgur prísur at latið, segði hon.

Hon helt at tað hevði verið neyðarsligt at latið danir yvirtikið alla hesa skuld, og at føroyingar harvið høvdu mist sín stoltleika.

S-S-

Tey lesandi hoyra til samfelagið

– Men samfelagið fær ikki nóg nógva nyttu burtur úr teimum væl útbúna fólkunum. Tey luttaka ov lítið í kjakinum um dagsins mál

Av tí at fundurin var í Keypmannahavn, varð stóða teirra, sum eru undir útbúgving uttanlands, sjálvsagt eisini umrødd á fundinum.

Løgmaður segði í hesum sambandi, at hon helt tað vera týðningarmikið, at hesi

fólk kunnu kenna seg sum føroyingar og virka sum føroyingar, hóast tey eru burturstødd nøkur ár.

– Her eiga vit serliga at leggja okkum eftir at fáa í lag samstarv millum tey lesandi og føroyska vinnulívið, segði hon. Hetta gerst

t.d. við at fólk undir útbúgving skriva uppgávur, har tey seta seg inn í og kanna møguleikamar hjá føroyskum vinnulívi.

Frá almennari síðu var tað at geva lesandi uttanlands valrætt ein viðurkenning av, at tey hoyra til føroyska samfelagið.

Men lögmaður hevði eisini eina atfinning móti teimum vælútbúna føroyingunum.

– Tað má tíverri staðfestast, at hóast vit hava nógva vælútbúgvið fólk, so kemur tað sera lítið til sjóndar í samfelagnum. Tey áttu at havt skil fyrri nógva av teimum málum, vit arbeiða við – men hugurin at blanda seg upp í er sera lítill. Tey vælútbúna eru ein tígandi samfelagsbólkur. Hann gevur ikki sína meining til kennar, og kemur ikki við nøkrum mótspæli til t.d. politikararnar.

S-S-

Kommunuskatturin fer nú at lækka

Í Havn fer kommunuskattaprosentið helst niður við umleið trimum prosentum

Løgmaður varð á fundinum eisini spurð um, hvat landsstýrið hevði gjørt fyrri at lætta um skattabyrðuna hjá teimum, sum eru ringast fyrri.

Hon greiddi frá, at tað fyrri nøkrum mánaðum síðani varð settur ein arbeiðsbólkur, sum fekk til uppgávu at kanna møguleikamar fyrri umlegging av kommunuskuldini.

Hesin bólkur hevur verið í

sambandi við teir størstu kreditorarnar hjá kommununum, og mikudagin var tað endaliga álitid liðugt.

– Hetta er ikki almanna-kunngjørt enn, men eg kann upplýsa, at har verður víst á veruligar møguleikar fyrri umlegging, segði Marita Petersen.

Hon helt at fleiri kommunur kunnu lækka skattaprosentið heilt fitt, um ráðini í hesum áliti verða fylgd

– Havnar kommuna kann t.d. seta tað uml. 3% niður. Men aðrar kommunur eru so illa fyrri, at tað neyvan fer at bera til at minka um skattatrystið.

Hon greiddi frá, at landsstýrið hósðagin sendi kommununum eitt kunnandi bræv um hetta álit, og at arbeiðið við at fremja umleggingina helst fer í gongd heilt skjótt.

S-S-

KUNNGERÐ UM 10-TÚRAKORT

Øll 10-túrakort, ið eru keypt áðrenn 25. apríl 1994, fara úr gildi 31. juli 1994.

Ógildug 10-túrakort kunnu latast inn aftur til sölustøð okkara og verður peningurin endurrindaður.

Bara 10-túrakort, ið eru keypt aftan á 25. apríl 1994, kunnu nýtast frá 1. august 1994.

STRANDFARASKIP LANDSINS